

Raadsvoorstel

Datum raadsvergadering : 29 juni 2023

Zaaknummer : 585050

Onderwerp: : Wijziging gemeenschappelijke regeling VNOG

De raad wordt voorgesteld

1. Een zienswijze in te dienen op de wijziging gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland (VNOG).
2. De VNOG per brief te informeren over het raadsbesluit om een zienswijze in te dienen.

Aanleiding

De Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) is in juli 2022 gewijzigd. Met de wijziging zijn enkele nieuwe instrumenten in de Wgr geïntroduceerd om de gemeenteraden meer in positie te brengen. Het gaat dan om bijvoorbeeld (extra) zienswijzen, een gemeenschappelijke (raads)adviescommissie en evaluaties. Daarnaast is een kapstok opgenomen voor participatie en inspraak op regionaal niveau.

De Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland (VNOG) en de Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Noord- en Oost-Gelderland (GGD NOG) hebben hetzelfde werkgebied van 22 gemeenten voor de uitvoering van hun taken. Beide organisaties werken steeds intensiever samen. Vanuit deze samenwerking is gestreefd om de wijziging van de gemeenschappelijke regeling zoveel mogelijk op elkaar af te stemmen.

Voor het opstellen van het ontwerp besluit heeft de VNOG gebruik gemaakt van informatie van het landelijk netwerk juristen veiligheidsregio's. Daarnaast is de ontwerp regeling tot stand gekomen met input vanuit een aantal gemeentelijke juristen en voldoet het ontwerp aan de aangepaste wet. Tot slot worden de huidige bevoegdheden van de raad op dezelfde wijze voortgezet in het ontwerp, of procedureel licht aangepast in het kader van de werkbaarheid.

Op 4 april heeft de VNOG een brief gestuurd aan het college van burgemeester en wethouders met het verzoek om de ontwerp regeling ter zienswijze voor te leggen aan de raad. Hierbij is het verzoek gedaan om uiterlijk voor 8 juni 2023 een zienswijze in te dienen. Later heeft de VNOG, in het kader van de haalbaarheid, de termijn verlengt tot 1 augustus.

Wat wordt met beslissing bereikt

Het doel van de gewijzigde Wgr is om de democratische legitimatie van gemeenschappelijke regelingen te versterken. Daarnaast wordt de kaderstellende en controlerende rol van de gemeenteraden door middel van deze wijziging verhoogd. Op deze wordt de gemeenteraad meer in positie gebracht.

Argumenten om in te stemmen met voorgestelde beslissing(en)

De VNOG heeft verschillende wijzigingen doorgevoerd in de Gemeenschappelijke Regeling. Deze wijzigingen zijn zowel op het gebied van tekstuele fouten als wijzigingen ten behoeve van de gewijzigde Wet gemeenschappelijke regeling. In onderstaande argumenten worden de belangrijkste wijzigingen toegelicht:

1.1 Aansluiten bij privaatrechtelijke stichtingen (artikel 5)

Met deze gewijzigde bepalingen is het mogelijk dat VNOG zich aansluit bij privaatrechtelijke rechtspersonen, zonder dat daarvoor de gemeenschappelijke regeling opnieuw gewijzigd hoeft te worden. Dat is namelijk sinds het wijzigen van de wet een bijzonder arbeidsintensieve procedure geworden, voor zowel VNOG als gemeenten. De gemeenteraden behouden wel hun stem in de besluitvorming over het aansluiten bij een deelneming door middel van een ontwerpbesluit dat wordt toegezonden door de VNOG. De gemeenteraad wordt hiermee in de gelegenheid gesteld hun wensen en bedenkingen ter kennis van het Algemeen Bestuur te brengen. Met het noodzakelijk stellen van een gekwalificeerde meerderheid van het Algemeen Bestuur is het besluit in gewicht vergelijkbaar als een wijziging van de GR.

Daarnaast houdt VNOG een openbaar register van deelnemingen bij ten behoeve van de transparantie hierover en het overzicht van stakeholders in de deelnemingen.

1.2 Mogelijkheid tot indienen van een zienswijze (artikel 10)

Door het aanpassen van de gemeenschappelijke regeling krijgt de gemeenteraad op meer onderdelen de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen:

a. het Regionaal beleidsplan;

In het regionaal beleidsplan stelt de VNOG elke 4 jaar vast wat de aankomende jaren hun speerpunten zijn. Omdat de VNOG diensten namens de gemeenten uitvoert, is het logisch dat dit document ter zienswijze wordt voorgelegd.

b. het vaststellen van een evaluatierapport;

Volgens de gewijzigde Wgr moeten gemeenteraden de mogelijkheid krijgen een zienswijze in te dienen op het evaluatierapport van het regionaal beleidsplan. Door de keuze om dit gelijk te laten lopen met de evaluatie van de gemeenschappelijke regeling, kan er efficiënt te werk gegaan worden.

c. een wijziging van de vastgestelde begroting voor zover het wijzigingen betreft die voor de gemeenten niet budgettair neutraal zijn, zowel voor wat betreft de exploitatie-uitgaven als de investeringen;

De VNOG wordt onder andere betaald vanuit budgetten van de gemeenten. Om deze reden is het goed dat wijzigingen in de begroting ter zienswijze worden voorgelegd aan de gemeenteraad.

c. een putting uit de Algemene Reserve van de veiligheidsregio;

Zie bovenstaande opmerking

1.3 Vormen van participatie zijn vastgelegd in de regeling (artikel 11)

Volgens de Wgr moet er in de gemeenschappelijke regeling worden vastgelegd op welke manier er vorm gegeven wordt en is gericht op ingezetenen van gemeenten en belanghebbenden. De VNOG heeft ervoor gekozen om in aan te sluiten bij de participatiewijzen die ook de GGD NOG opneemt. Namelijk;

a. ingezetenen van de deelnemende gemeenten en belanghebbenden kunnen een verzoekschrift indienen bij het Dagelijks Bestuur;

b. ingezetenen van de deelnemende gemeenten en belanghebbenden kunnen in een openbare vergadering van het Algemeen Bestuur het woord voeren over onderwerpen die geagendeerd zijn;

c. het Dagelijks Bestuur legt beleidsdocumenten ter inzage, in ieder geval de ontwerpbesluiten die voor een zienswijze aan de raden worden voorgelegd.

Op deze manier kunnen belanghebbenden en ingezetenen van de gemeente actief informatie vergaren om een gedegen afweging te maken omtrent het indienen van een zienswijze.

De VNOG heeft ervoor gekozen om in aan te sluiten bij de participatiewijzen die ook de GGD NOG opneemt.

1.4 Mogelijkheid tot het oprichten van een adviescommissie (artikel 16 en 17)

Daarnaast dient, volgens de Wgr, in de gemeenschappelijke regeling de mogelijkheid geboden te worden tot oprichten van een adviescommissie. Deze commissie kan het Algemeen Bestuur van advies voorzien, kan besluitvorming van de raden met betrekking tot de regeling voorbereiden en de raden van advies voorzien. Deze commissie biedt de mogelijkheid aan gemeenteraden om het Algemeen Bestuur te verzoeken een gemeenschappelijke adviescommissie in te stellen. VNOG ziet de potentiële

meerwaarde van een dergelijke adviescommissie.

Wanneer er een gezamenlijk verzoek wordt ingediend door de gemeenteraden voor een adviescommissie, wordt de werkwijze van een gemeenschappelijke adviescommissie ander uitgewerkt in een eigen Reglement van Orde.

1.5 Algemeen Bestuur verstrekt alle gegevens die de gemeenteraad nodig heeft voor het uitvoeren van zijn taken (artikel 18)

In de nieuwe GR is aangegeven dat het Algemeen Bestuur, het Dagelijks Bestuur en de voorzitter de raden alle inlichtingen geeft die de raden voor de uitoefening van hun taak nodig hebben. Op deze manier kan er een onderbouwde afweging worden gemaakt in het wel of niet indienen van een zienswijze:

- a. het beschikbaar stellen aan de raden van verslagen en besluitenlijsten van vergaderingen van het Algemeen Bestuur;
  - b. het informeren van de raden over de wijze waarop het bestuur uitvoering geeft aan de openbaarmaking van informatie als bedoeld in de Wet open overheid.
3. Het Algemeen Bestuur, het dagelijks en de voorzitter verstrekken de raden van de deelnemende gemeenten schriftelijk de door een of meer leden van die raden gevraagde inlichtingen.
  4. Een lid van het Algemeen Bestuur geeft het college en de raad van zijn gemeente de door een of meer leden van die organen gevraagde inlichtingen. De inlichtingen kunnen schriftelijk of mondeling worden gegeven.

Kanttekeningen

1.1 Wijziging van de gemeenschappelijke regeling leidt tot extra taken

De gewijzigde Wgr gaat de raden meer mogelijkheden bieden om invloed uit te oefenen op de VNOG. Zo kan de gemeenteraad volgens het concept ontwerp op vier onderwerpen een zienswijze indienen. De voorbereiding van deze stukken vraagt meer capaciteit van de ambtenaren dan voorheen (zowel bij de VNOG als gemeenten).

Tenslotte zijn zienswijzen niet bindend. De ervaring is dat het indienen van een zienswijze door één gemeenteraad in een gemeenschappelijke regeling van 22 gemeenten relatief weinig invloed heeft op het overnemen van de zienswijze door de VNOG. Een adviescommissie zou hier mogelijk iets in kunnen betekenen.

1.2 Adviescommissie

Door middel van artikel 16 en 17 in de gemeenschappelijke regeling kunnen de gemeenteraden gezamenlijk aangeven behoefte te hebben aan een adviescommissie. De VNOG stelt niet op voorhand een adviescommissie op. Een adviescommissie van meerwaarde, omdat op deze manier de commissie het Algemeen Bestuur van advies kan voorzien, kan besluitvorming van de raden met betrekking tot de regeling worden voorbereid door de commissie en kunnen zij de raden van advies voorzien. Het advies aan de raad is dan ook om gezamenlijk op te trekken met andere gemeenten in het opstellen van een adviescommissie.

In artikel 10 *zienswijzen* van het concept ontwerp wordt aangegeven dat de termijn voor het indienen van een zienswijze 8 weken betreft (vaststellen begroting uitgezonderd). Op dit moment is er bij een termijn van acht weken in de planning nauwelijks voldoende ruimte voor de voorbereiding van de stukken. Indien de gemeenteraden advies willen indienen van de commissie is dit een extra uitdaging. Het voorstel aan de raad is om in een zienswijze aan te geven dat het wenselijk is om de bevoegdheden, de taken en de werkwijzen van de commissie goed af te stemmen op de termijnen voor zienswijzen. Op deze manier kan er namelijk gedegen gebruik gemaakt worden van de adviescommissie en wordt er voorkomen dat er geen ruimte is voor het inwinnen van advies.

1.3 Ontwikkeling verdeelsleutel

In 2017 hebben gemeenten in de VNOG afgesproken om de verdeelsleutel VNOG te bepalen aan de hand van de bijdragen van het Rijk in het gemeentefonds, subcluster brandweer en rampenbestrijding.

Deze afspraak is door middel van een ingroeipad ingevoerd. Hierdoor steeg/daalde de gemeentelijke bijdrage geleidelijk.

Met ingang van 2023 heeft het Rijk het cluster openbare orde en veiligheid anders ingericht. Het oude subcluster is vervangen door het subcluster crisisbeheersing en brandweer. Naast de naam zijn ook de maatstaven van de herverdeelsleutel veranderd. Het rijk heeft deze wijziging doorgevoerd, omdat er de afgelopen 15 jaar veel veranderingen zijn geweest. De inrichting van het oude subcluster stamde nog uit de tijd van de gemeentebandweer en gemeentelijke brandweerbestrijding. De maatstaven zijn teruggebracht van 15 naar 8. Een gemeente die volgens de rekensom een groter aandeel gekregen heeft in de rijksbijdrage voor crisisbeheersing en brandweer, krijgt ook een hoger aandeel in de VNOG-bijdrage.

In bijlage 3 vraagt de VNOG aan de gemeenten om aan te geven of een ingroeipad voor de nieuwe verdeelsleutel wenselijk is. De gemeentelijke bijdrage daalt met de nieuwe verdeelsleutel van 4,39% naar 4,30%. Gezien het feit dat gemeenten (naar verhouding) een groter aandeel hebben gekregen in de rijksbijdrage voor crisisbeheersing en brandweer, is het voorstel om niet over te gaan tot een ingroeipad. Voor de stijging van de rijksbijdrage is namelijk niet gekozen voor een ingroeipad en is daarmee direct gestegen. Om deze reden is het voorstel om in de zienswijze aan de VNOG het verzoek te doen niet te kiezen voor een ingroeipad.

Kosten, baten, dekking

Niet van toepassing

Uitvoering

Planning

In aanloop naar de besluitvorming over wijziging gemeenschappelijke regeling VNOG zijn er in de komende periode nog een tweetal informatiebijeenkomsten over de gewijzigde Wgr. Op maandag 15 mei organiseert de gemeente Apeldoorn een bijeenkomst voor raadsleden in de gehele regio Noord- en Oost-Gelderland. De raadsgriffie van de gemeente Apeldoorn heeft dit initiatief genomen in afstemming met vertegenwoordigers van griffiers in de regio Noord- en Oost-Gelderland, de VNOG en de GGD NOG. Daarnaast is er op maandag 5 juni ook een informatiebijeenkomst voor de Achterhoekse raden omtrent de wijziging gemeenschappelijke regeling in zijn algemeen.

De planning voor de besluitvorming in de gemeente Oude IJsselstreek is als volgt:

- Voorbereiding op besluitvorming tijdens de Raadscommissie AFE op donderdag 19 juni 2023;
- Besluitvorming tijdens de Raadsvergadering op donderdag 29 juni 2023;
- Vóór 1 augustus dient de VNOG de zienswijze te ontvangen;

Na het ontvangen van de zienswijzen worden deze verwerkt door de VNOG. De bijgewerkte regeling komt op 7 september in het Algemeen Bestuur en gaat daarna ter goedkeuring naar de gemeenteraden toe met een termijn van 13 weken (t/m 7 december 2023).

In het Dagelijks Bestuur van februari of maart 2024 wordt de balans opgemaakt. In het eerste Algemeen Bestuur daarna wordt geconstateerd of voldoende colleges de regeling zijn aangegaan. De regeling wordt vervolgens formeel gepubliceerd.

Personeel

N.v.t.

Communicatie/participatie

Na besluitvorming van de raad zal de zienswijze naar de VNOG worden toegezonden.

Evaluatie/verantwoording

Evaluatie vindt voortdurend plaats in vergaderingen van het Algemeen en Dagelijks Bestuur en in de rechtstreekse contacten tussen gemeenten en VNOG. Daarnaast is in het concept ontwerp is opgenomen dat de gemeenschappelijke regeling, ter voorbereiding op het regionaal beleidsplan, om

de vier jaar wordt geëvalueerd (artikel 34).

Burgemeester en wethouders,

Ron Frerix

Otwin van Dijk

Secretaris

Burgemeester

Bijlagen

1. Brief colleges Gemeenschappelijke regeling VNOG
2. Ontwerp GR VNOG 2024
3. Was-wordt lijst GR VNOG
4. Memo ontwikkeling verdeelmodel in GR VNOG
5. Conceptbrief zienswijze op wijziging gemeenschappelijke regeling VNOG
6. Raadsbegeleidingsblad
7. Raadsbesluit

- met algemene stemmen
- .....stemmen voor.....stemmen tegen
- aangenomen
- aangenomen met amendement.....
- aangehouden
- verworpen
- ter vergadering uitgereikt bij agendapunt
- in handen van B&W gesteld
- opmerkingen/toezeggingen.....

Raadsvergadering d.d.

- conform voorstel
- zonder hoofdelijke stemming